

Inspel till forsknings- och innovationspropositionen 2024

Avancerade material är en nyckel för snabbare omställning till ett klimatsmart samhälle. Samtidigt skapar svenska deeptechföretag, små- och medelstora företag och storföretag nya arbetstillfällen med bas i avancerade material. Nu måste hastigheten mot nya och hållbara jobb öka, väntan är över.

Sverige har en stark ställning inom avancerade material. Unika forskargrupper genererar ny kunskap som skapar nytta för samhället genom att stärka industrin och lösa problem. Forskningsintensiva startups och scaleups, så kallade deeptechföretag, som startats baserat på avancerade material-erbjudanden har potential att växa till nya storföretag. Branschöverskridande samverkan stärker systemet och förbättrar kapaciteten till ökad resurseffektivitet och cirkularitet.

En långsiktig och målmedveten satsning som delar risken i tidiga skeden ger oss snabbare tillväxt och tekniköverföring i hela kedjan från akademi, institut, deeptechföretag, små- och medelstora företag till storföretagen.

Sedan 2013 har olika strategiska innovationsprogram investerat i innovationsprojekt som utvecklat möjligheter med nya avancerade material. Lösningarna har förbättrat svenska företags konkurrenskraft och gjort dem mer resurseffektiva och cirkulära samt skapat nya, växande företag. En strategisk fortsättning har möjlighet att ta tillvara på redan gjorda satsningar, föra dem till nyttiggörande och stimulera nya banbrytande genombrott.

Kontinuitet och kända förutsättningar skapar ett innovationsklimat där startups, scaleups, små- och medelstora företag och storföretag fortsätter att utvecklas. Ett nytt, nationellt program stärker innovationssystemet för fortsatt utveckling av hållbara lösningar baserade på avancerade material.

En ny satsning har möjligheten att växla upp andra program, som grundforskningen i WISE (Wallenberg Initiative Materials Science for Sustainability) och kommande EU-program för avancerade material. Det ger synergieffekter som stärker Sveriges konkurrenskraft. En satsning som ger möjlighet att delta i de stora europeiska programmen skapar nätverk och snabbare resultat. Att det finns svenska aktörer som både bidrar i de europeiska programmen och som tar tillvara resultat från andra skapar konkurrenskraft och en snabbhet i omställningen.

Hur skapar vi konkurrenskraft?

Accelerera forskningsresultatens upptagning hos deeptechföretag, små- och medelstora företag och storföretag genom att stödja idéer med hög risk i tidiga skeden.

Komplettera det utmaningsdrivna perspektivet i kommande program inom Impact innovation med ett möjlighetsdrivet perspektiv i ett program för avancerade material.

Använd den kunskap och de ekosystem som befintliga strategiska innovationsprogram byggt för att ytterligare stärka AB Sverige.

Utnyttja hävstångseffekter med andra satsningar – koppla både mot nationella program och EU-program.

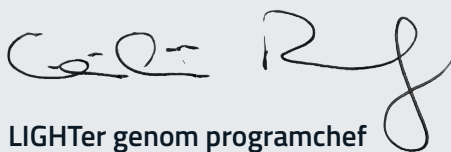
Vi föreslår

Planera långsiktigt för en minst nioårig satsning på ett program för avancerade material med en total budget från offentliga finansiärer på 450 miljoner kronor.

- Stöd både idéer med hög risk och mer mogna lösningar.
- Öronmärk medel till utveckling av nya företag samt små- och medelstora företag.
- Skapa en gemensam plattform för avancerade material.
- Skapa bryggor till materialprogram på nationell och EU-nivå.
- Skapa goda förutsättningar för svenska aktörer att medverka i de kommande stora materialprogrammen på EU-nivå.

SIO Grafen genom programchef
Elisabeth Sagström-Bäck

LIGHTer genom programchef
Cecilia Ramberg

Två strategiska innovationsprogram finansierade av Vinnova, Energimyndigheten och Formas står bakom förslaget. Bägge programmen är aktörsstyrda och samlar många hundra svenska företag tillsammans med akademi, institut och offentlig sektor.

SIO Grafen arbetar för att öka svenska företags konkurrenskraft genom att ta grafen och andra tvådimensionella material från labbet till industrin. Resultatet blir en bred nytta i samhället, till exempel genom de nya deeptechföretag som står redo att växa. Programmet har Stiftelsen Chalmers Industriteknik som värdorganisation.

LIGHTer

LIGHTer är ett en branschöverskridande forsknings- och innovationssatsning med syftet att stimulera utveckling av lättviktsteknologier, processer och material. Genom att ta steget mot cirkulära värdeflöden skapas resurseffektiva lösningar som stärker hela det industriella systemet. RISE Research Institutes of Sweden är LIGHTERS värdorganisation.